

ДЗЕНСЬКІ ПРИТЧІ

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2024

ЧИ НАСПРАВДІ ТАК Є?

Учителя дзен Хаку-іна всі вважали людиною чесною, що має бездоганну репутацію. По сусідству з ним жив власник продуктової крамниці, що мав дочку-юнку. Так сталося, що вона раптом завагітніла. Розлючені батьки стали домагатися від дочки, щоб вона зізналася, хто її знеславив. Дівчина довго відмовлялася назвати батька дитини, та зрештою вказала на Хаку-іна. Батьки, палаючи праведним гнівом, поспішили до сусіда-вчителя. Той спокійно вислухав їхні звинувачення й лише спитав:

— Чи насправді так є?

Коли маля народилося, його принесли в дім Хаку-іна. Тепер повага сусідів змінилася на протилежне ставлення — вони більше не вважали його порядною людиною, а лише безчесним ошуканцем. Та це нітрохи не збентежило Хаку-іна, головною його

турботою стала дитина, яку він оточив турботою й теплом.

Так минув рік. Нарешті юна мати не витримала й зізналася батькам, що насправді батьком її дитини є юнак, що працює на рибному ринку. Батьки дівчини негайно пішли до Хаку-іна, довго вибачалися перед ним і попросили повернути дитину. Учитель не мав на них зла, лише, віддаючи дитину, запитав:

— Чи насправді так є?

ПОКОРА

Послухати Банкея, відомого вчителя дзену, охоче збиралися не лише ті, хто хотів осягти розумом дзен, а й люди, що сповідували інші релігії та вчення. Коли Банкей говорив, то здавалося, ніби слова його потрапляють просто до сердець слухачів, як добірне зерно у розпушений ґрунт, хоч він ніколи не підкріплював свої промови сутрами, не вдавався до схоластичних міркувань.

Це викликало невдоволення священика секти Нічирен, якого дратувало те, що і його учні часто віддавали перевагу промовам Банкея про дзен, нехтуючи відвідуванням секти. Нарешті нічиренському священику увірвався терпець, і він прийшов до храму з наміром довести свою правоту в суперечці з Банкеєм.

— Ось ти називаєш себе вчителем, — почав він, щойно переступивши поріг храму. —

Кожен, хто поважає тебе та твоє дзенське вчення, мусить коритися твоїм словам, чи не так? Та я не поважаю тебе. Чи зможеш ти змусити мене підкоритися?

— Підійди-но сюди й побачиш на власні очі, — відповів Банкей.

Священник, якого аж розпирало з пихи, гоноровито попхався крізь натовп до вчителя.

— Стань ліворуч від мене, — сказав йому Банкей, усміхнувшись.

Священник зробив так, як велів Банкей.

— Ні, — сказав Банкей, — гадаю, все-таки нам буде зручніше розмовляти, якщо ти станеш праворуч від мене.

Священник поважно перейшов на другий бік. Тоді Банкей сказав:

— Ось бачиш, і ти коришся моїм словам. Мені здається, що насправді ти людина м'яка й делікатна, тож сідай і слухай.

ЯКЩО ЛЮБИШ — ЛЮБИ ВІДКРИТО

Серед учнів якогось дзенського вчителя була одна черниця на ім'я Есюн. Вона була досить вродливою, попри те, що мала коротко обстрижене волосся й дуже скромно вбиралася. Тож нічого дивного не було в тому, що кілька ченців водночас таємно закохалися в неї. З-поміж них був один, вельми рішучий, який написав Есюн любовне послання з вимогою побачитися з нею наодинці. Проте, хай яким речистим був той чернець, лист залишився без відповіді.

Наступного дня вчитель проводив заняття з учнями. Коли воно закінчилося, Есюн підвелася й звернулася до того, хто написав їй листа:

— Якщо ти справді любиш, якщо я тобі не байдужа, то відкрито підійди й обійми мене.

ЗМІСТ

Чашка чаю	5
Гіркий п'яниця й Гуду	6
Чи насправді так є?	11
Покора	13
Якщо любиш — люби відкрито	16
Не любов, а доброта	17
Величезні хвилі	19
Не можна вкрасти місяць	22
Щасливий китаєць	24
Багниста дорога	26
Шукайте і знайдете	27
Притча	29
Перший принцип	31
Сплеск однієї долоні	33
Материнська порада	37
Правила Сьон Саку	38

Повторена сутра	40
Мовчазна суперечка	42
Відчини свою скарбницю	47
Ні води, ні місяця	48
Записка	49
Мить дорожча за скарб	51
Рука Мокусена	52
Друкування сутр	54
Добре і погано	56
У країні мрій	58
Будда з чорним носом	60
Кисле м'ясо	61
Той, хто дає, має бути вдячний	63
Ворота раю	66
Чайний майстер і вбивця	68
Арешт кам'яного Будди	70
Тунель	72
У руках долі	76

Приборкання привидки	78
Одяг для дітей його величності	82
Що ти робиш? Що ти кажеш?	83
Докір, який проковтнув кухар	87
Найцінніша річ у світі	88
Навчитися мовчання	89
Лестощі та вдячність	90
Істинне перетворення	91
Не прив'язуйся до праху	93
Характер	96
Істинне процвітання	97
Справжнє диво	98
Звідки злість?	99
Два учні	100
Хто не працює — не їсть	102
Час померти	104
Випробування рапіри Бандзьо	105
Останній щиголь	110

Нічна прогулянка	112
Пил на люстрі	113
Шосте чуття	115
Очікування вдячності.	117
Іспит	122